

Erfarenhed, han i en kortere Embedsvirksomhed havde vundet med Hensyn til disse Anliggender, og hvad der forøvrigt kunde knytte sig til Præstens Personlighed i de enkelte Tilfælde. Men vil man dog ikke give mig Ret i, at det Samme vil kunne gjælde med Hensyn til Heelheden af de Sognebeboere, igjennem hvilke der er Spørgsmaal om at træffe Valg? Det nyhiter ikke at sige, saaledes som den ærede Forslagsstiller gjorde, at der ikke her er Spørgsmaal om at paalægge en enkelt Sognebeoer en saadan Byrde, thi skal denne Ordning have Noget at betyde, saa vil det være fornødent, at Sogneforstanderskabet kan vælge imellem Sognets Beboere den, som det anseer for at være egnet til at overtage saadanne Forretninger, naar Sogneforstanderskabet først er kommet til den Overbeviisning, at Præsten ikke er stiftet til den tilstrækkelige Varetagelse af Communens Interesser. Men man maa dog ogsaa danne sig en ganske forunderlig Forestilling om, hvorledes det har sig med Præstens Dannelse og Erfaring og med, hvad der vedkommer Fattigvæsenet, naar man for Alvor skulde mene, at det var betænkeligt at lade Sognepræsten have Andeel i Bestyrelsen af Fattig- og Skolevæsenet. En æret foregaaende Taler har allerede henviist til den Forbindelse, hvori dette staaer med Kirken. Derpaa skal jeg nu vel ikke lægge Vægt, jeg maa endog frygte for, at dette i alt Fald ikke hos Alle vil finde tilstrækkelig Anklang; jeg vil blot holde mig til det Factiske, at Sognepræsten efter sin hele Stilling vil være i Besiddelse af det Kjendskab og den Villie til at sørge for de Trængende i Communen, der er fornøden. Skulde der mulig være Mangler i saa Henseende, saa ville disse igjen blive fuldstændig opveiede af de Ulemper, som let ville kunne udvikle sig, saafremt det uden Medvirking af Præsten bliver Sognebeboerne, der bestemme, naar og i hvilket Omfang Hjælp skal ydes de Trængende. Og nu med Hensyn til Skolevæsenet. Jeg tilstaaer, at jeg ikke kan tænke mig noget mere besynderligt end at ville tale om, at der dog i Reglen vil i Communen findes Mænd, hvis særegne Begavelse — det var det Udtryk, som den ærede Forslagsstiller har brugt — hvis erhvervede Kundskaber skulde gjøre dem mere

stiftede til at deeltage i Bestyrelsen af Skolevæsenet end Præsten. Jeg vil slutte fra mig selv og henstille til ethvert af Thingets Medlemmer, om man dog ikke maa have en levende Følelse af, at for at kunne deeltage i en særdeles indgribende Grad i Bestyrelsen af Skolevæsenet hører dertil en Foruddannelse, der ikke let lader sig erhverve. Denne Bestyrelse skulde altsaa overlades til en af Sogneforstanderskabet valgt Sognebeoer. Hvad er det nu; man vil paalægge denne Mand i Fattigvæsenetsager? Det er at udføre alle de Forretninger, der efter den bestaaende Fattiglovgivning paahviler Præsten. Men hvorledes kan man dog med nogen Indsigt i Omfanget af Forretningerne og Bestaffenheden af dem uden videre ville overlade det til en Sognebeoer, der kun i enkelte Tilfælde vil kunne egne sig til at besørge det Hele? Og saa dette gjælder i høj Grad med Hensyn til Skolevæsenet. Her vil Lovforslaget, at Skolebestyreren skal gjøre dette, at han blandt Andet skal veilede Skolepatronen, Skoleforstanderen og Skolelærerne i deres Gjerning. Jeg kan ikke begribe, hvorledes man kan stille et Lovforslag saaledes, at der af Sognebeboerne skal vælges en Mand til at veilede Skolepatronen, Skoleforstanderen og Skolelærerne i deres Gjernings Udførelse. Og saa dertil kræves langt Mere, end der saaledes tør gjøres Regning paa, kan gjøres Krav paa hos en Sognebeoer. Jeg vil her alene fremhæve de Tilfælde, hvor der bliver Spørgsmaal om Benyttelsen af de Læsebøger, Bibelhistorier og Lærebøger i Religion, der skulde benyttes. Vil man da have, at en Sognebeoer skal være mere stiftet til at deeltage i Bestyrelsen af de herhenhørende Forhold end Sognepræsten? Og hvad er det saa, man vil overlade Sognepræsten? Forslagsstilleren siger: Han skal ikke løsrives fra al Deeltagelse i, hvad der vedkommer Fattig- og Skolevæsenet, og derfor har jeg i Lovforslaget sørget for, at han kan have Medvirking i saa Henseende. Ja, Medvirkingen er den, at han kan overvære og deeltage i Forhandlingerne i Sogneforstanderskabet, men uden at kunne afgive Stemme. En saadan Deeltagelse i Forhandlingerne vilde have sin Betydning, naar Sognepræsten havde en Stemme med; men uden dette vil han ikke komme til at have